

تأثیر مدیریت برداشت و مصرف بور بر عملکرد و سال‌آوری زیتون

مجید گل‌محمدی^۱ محمد اسماعیلی^۱ و علی اصغر زینانلو^۲

۱- محققین مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی زنجان

۲- عضو هیات علمی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر کرج

سال‌آوری درختان زیتون بخصوص در باغات سنتی بدلیل مدیریت نامطلوب یک مسئله مهم محسوب می‌گردد. تغذیه نامناسب، برداشت دیر هنگام محصول، عدم مبارزه با آفات و امراض و همچنین خصوصیات ژنتیکی گیاه، از عواملی هستند که سال‌آوری را در زیتون تشدید می‌نماید. میوه زیتون بر روی شاخه‌های سال قبل وجود می‌آید لذا تغذیه کافی و همچنین زمان برداشت مناسب جهت جلوگیری از تخلیه عناصر غذایی در درخت زیتون به منظور دستیابی به عملکرد مناسب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بدین منظور آزمایشی جهت بررسی مدیریت برداشت محصول و اثرات مصرف بور بر عملکرد و سال‌آوری زیتون به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی در سه تکرار از سال ۷۸ به مدت ۳ سال بر روی رقم زرد زیتون در منطقه طارم به مرحله اجراء درآمد. فاکتورهای آزمایش عبارت بودند از: فاکتور مدیریت برداشت (شامل: ۱) برداشت حدود ۵۰٪ محصول درخت در مرحله کنسروی و ۵۰٪ محصول در مرحله روغنی) و ۲) برداشت کل محصول در مرحله روغنی) و فاکتور بور B شامل: b_۱ (شاهد)، b_۲ (مصرف ۱۲/۷۵ گرم بور معادل ۷۵ گرم اسید بوریک بصورت چالکود و محلولپاشی اسید بوریک با غلظت ۵ در هزار در دو نوبت) و b_۳ (مصرف ۲۵/۵ گرم بور معادل ۱۵۰ گرم اسید بوریک برای هر درخت بصورت چالکود) می‌باشند. نتایج بدست آمده از تجزیه واریانس نشان داد اثر اصلی بور و مدیریت برداشت و همچنین اثر متقابل این دو فاکتور بر افزایش عملکرد محصول معنی‌دار می‌باشند. لیکن اثر سال معنی‌دار نگردید و این به آن مفهوم است که با اعمال تیمارهای آزمایشی سال‌آوری تعدیل گردیده است. با مصرف بور، میزان این عنصر در بافت گیاهی بطور معنی‌دار افزایش یافت. حداکثر محصول از تیمار b_۱ b_۲ به میزان ۷۱/۶۷ کیلوگرم در هر درخت بدست آمد که از نظر آماری در کلاس a قرار گرفت. بنابراین با عنایت به جمع‌بندی نتایج، بمنظور تغذیه بهینه زیتون و کاهش سال‌آوری مصرف ۱۲/۷۵ گرم بور معادل ۷۵ گرم اسید بوریک به صورت خاکی و محلولپاشی آن با غلظت ۵ در هزار در دو نوبت قبل از گلدهی و پس از ریزش گلبرگها و همچنین برداشت حدود ۵۰ درصد میوه در مرحله کنسروی (اواخر شهریور) و برداشت حدود ۵۰ درصد میوه در مرحله روغنی (اوایل آذر ماه) در منطقه طارم و مناطق با آب و هوای مشابه توصیه می‌گردد.